

Pilotering av avgiftsfri prevention för ungdomar under 25 år inom ramen för projektet Framtidens social- och hälsocentral i Österbotten

Välfärdsområdesstyrelse 12.12.2022 § 216
2985/00.02.01.00/2022

Beredare Sjöström Pia-Maria

Tilläggsuppgifter: Projektchef Susanne Strömfors, telefonnummer: 040 167 6638,
fornamn.efternamn@ovph.fi

Inom det statsfinansierade projektet Framtidens social- och hälsocentral i Österbotten förverkligas ett försök med avgiftsfri preventivrådgivning till unga personer under 25 år under år 2023. Målsättningen med försöket är att preventivvårdstjänsterna skall vara enhetliga, likvärdiga och lättillgängliga enligt patientsäker praxis. Syftet är att ordna heltäckande preventivvårdstjänster där uppgiften är att främja sexual hälsa och välbefinnande samt förebyggande av sexuellt överförbara sjukdomar och oönskade graviditeter.

Inom Österbottens välfärdsområde har man i vissa kommuner tidigare haft gratis preventivmedel för unga på basen av lokala beslut. I dagsläget finns det skillnader i hur utdelning av gratis preventivmedel till unga förverkligas. Jakobstadsområdet, Malax-Korsnäs, Kristinestad och Kronoby (tillhörande Österbottens välfärdsområde från 1.1.2023) har gratis preventivmedel för ungdomar under 25 år. Korsholm och Vörå har gratis preventivmedel för ungdomar under 20 år. Vasa, Laihela, Närpes och Kaskö har inte gratis preventivmedel för ungdomar, förutom för de första 3 månaderna. Inom försöket kan preventivmedel bekostas med statsunderstöd i de områden där avgiftsfri prevention upp till 25 års ålder inte förverkligats tidigare. Inom försöket med avgiftsfri prevention ska alla under 25 år, oavsett kön, ha tillgång till preventivmedel; spiral, implantat, p-plåster, p-ring, p-piller, mini-piller, kondom och skydd som används vid oralsex. Personal med kunskaper inom preventivrådgivning handleder ungdomarna i valet av rätt preventivmedel. Preventivmedel väljs inom ramen för redan upphandlade preventivmedel inom välfärdsområdet i Österbotten. Personalen kommer via försöket med avgiftsfri prevention att få fortbildning och skolning inom preventiv- och sexual hälsa. Dessa utbildningar erbjuds under år 2023.

Gemensamma riktlinjer för hela välfärdsområdets preventiv- och sexualrådgivning, där gemensamma processer, kvalitetsanvisningar och verksamhetsmodeller används som styrdokument utarbetas inom ramen för projektet. Även tillgängligheten för preventivrådgivningstjänster är under utveckling i och med att man planerar en utökad användning av digitala tjänster, bl.a. elektronisk tidsbokning och chat-verksamhet för ungdomar.

Kostnaderna för avgiftsfri prevention är beaktade i budgeten för 2023 till den del det tidigare erbjudits. Kostnaderna för utveckling av gemensamma verksamhetsmodeller, utbildning och även preventivmedlen för de ungdomar som tillkommer ersätts helt av projektmedel under piloteringsskedet.

Försöket med avgiftsfri prevention avslutas och utvärderas i slutet av 2023. I samband med verksamhetsplanering och budgetarbete inför 2024 behöver beslut tas om hur likvärdiga och enhetliga preventivvårdstjänster ska ordnas framöver i Österbottens välfärdsområde.

Sektordirektör, barn, unga och familjer Sjöström Pia-Maria

Föreslår att styrelsen besluter att avgiftsfri prevention för ungdomar under 25 år piloteras inom ramen för projektet Framtidens social- och hälsocentral i Österbotten under 2023

Beslut:

Förslaget godkändes.